

WEEK

*Wereldse
Hersenkrakers*

voor groep
3 t/m 5

BREKERS

Handleiding **Gouden** Weekbrekersprogramma

Kijk voor meer informatie op:
www.weekbrekers.nl

Powered by Leskracht

Uitgave

Versie A, 2024

Copyrights

Alles uit deze handleiding en de bijbehorende kopieerbladen (Weekbreker Flip-flapboekjes) mag worden gekopieerd voor gebruik binnen de school. Het is niet toegestaan deze kopieën te delen met derden buiten de school, openbaar te maken of op te slaan in een geautomatiseerd gegevensbestand.

INHOUDSOPGAVE

Uitgave.....	2
Copyrights.....	2
INHOUDSOPGAVE.....	3
HANDLEIDING MIDDENBOUW.....	4
Inhoud Gouden Weekbrekerspakket middenbouw:	4
Waarom Gouden Weekbrekers?.....	4
Wat zijn Gouden Weekbrekers?.....	4
Hoe zet je de Weekbrekers in?	5
De Wereldoriëntatie-Biebbox.....	6
.....	6
Tips & ideeën voor variatie.....	6
ANTWOORDEN.....	8
Gouden Weekbreker 1.....	8
Gouden weekbreker 2.....	9
Gouden weekbreker 3.....	10
Gouden weekbreker 4.....	11
Gouden weekbreker 5.....	12
Gouden weekbreker 6.....	13

HANDLEIDING MIDDENBOUW

Inhoud Gouden Weekbrekerspakket middenbouw:

Het Gouden Weekbrekerspakket bestaat uit de volgende onderdelen:

- Handleiding inclusief antwoorden voor leerkrachten
- Digibordpakket met zes Gouden Weekbrekers
- Inlogcode voor zes weken toegang tot de Wereldoriëntatie-Biebbox en weekbrekers.nl

Waarom Gouden Weekbrekers?

De voornaamste doelen van het Weekbrekers jaarprogramma zijn:

- Het vergroten van de betrokkenheid;
- Het ontwikkelen van een positief groepsklimaat;
- Goed zorgen voor je leerlingen door het versterken van het welbevinden;
- Leerkrachten inspireren o.h.g.v. onderzoekend en ontwerpend leren (W&T-onderwijs);
- Het stimuleren van digitale vaardigheden binnen een levensechte context;
- Het creëren van samenhangend onderwijs in relatie met het dagelijks leven;
- Ouders en de echte wereld betrekken in wat er in de klas gebeurt;
- Kinderen uitdagen, leren nadenken en betrekken in het ontwikkelen van kennis en vaardigheden;
- Elke dag 5-minuten speels leren;
- Het ontwikkelen van zelfvertrouwen, toekomstgerichte- en sociale vaardigheden.

Wat zijn Gouden Weekbrekers?

De Gouden Weekbrekers zijn hersenkrakende raadsels, die klassikaal gegeven kunnen worden zonder voorbereidingstijd. Elke dag 5-minuten speels leren motiveert en vergroot de betrokkenheid. Deze speciale editie maakt onderdeel uit van www.weekbrekers.nl, een Nederlands concept dat ontwikkeld is op basis van het SLO curriculum voor Oriëntatie op jezelf en de wereld, Nederlands en Digitale geletterdheid. De onderwerpen van de Gouden Weekbrekers zijn gekoppeld aan leerdoelen rondom burgerschap, zoals zorgen voor jezelf en anderen, zingeving, samenwerken, communiceren, waarden en normen, etc. Ieder onderwerp is terug te vinden op de Wereldoriëntatie-Biebbox, de digitale kennisbank waarin kinderen en leerkrachten wereldse informatie en lessen vinden. Alle gebruikers van het Gouden Weekbrekersprogramma krijgen een inlogcode voor zes weken toegang tot de Wereldoriëntatie-Biebbox (biebbox.meloo.nl). Bewaar deze code zorgvuldig want de Wereldoriëntatie-Biebbox is onmisbaar bij dit concept. Mail ons als er behoefte is aan uitleg over de Wereldoriëntatie-Biebbox en hoe deze optimaal gebruikt kan worden bij het onderzoekend & ontwerpend leren of tijdens de wereldoriëntatie- en taallessen.

Hoe zet je de Weekbrekers in?

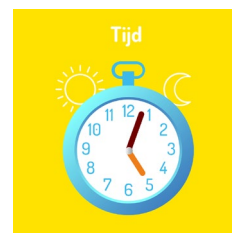
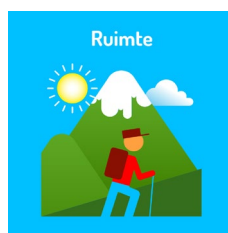
Eén Gouden Weekbreker bestaat uit een serie van vijf samenhangende hersenkrakers. Je kunt er voor kiezen om de eerste hersenkraker op maandag klassikaal uit te zetten en/of mee te geven naar huis zodat het kraakwerk thuis wordt besproken. Met gebruik van het Gouden Weekbrekers digibordpakket kun je, zonder voorbereidingstijd, gedoceerd een prikkelende opdracht uitzetten. Het doel van de eerste hersenkraker is om de kinderen dieper te laten nadenken en met anderen van gedachte te laten wisselen. De opvolgende raadsels en vraagstukken sluiten aan bij het onderwerp van de eerste hersenkraker. Of het goede antwoord nu wel of niet direct wordt geraden, maakt niet uit. De inhouden van de vijf hersenkrakers zijn op elkaar afgestemd waardoor de kinderen, in de loop van de week, steeds meer associaties gaan maken bij het onderwerp. Door de opbouw van het Gouden Weekbrekersprogramma worden ze ook uitgedaagd om op zoek te gaan naar informatie om zo steeds meer te weten te komen.

Het Weekbrekersprogramma kan als volgt uitgevoerd worden:

1. Maandag: **Hersenkraker** – een raadsel dat opgelost wordt door het raden van het onderwerp.
2. Dinsdag: **Quiz** – een meerkeuzevraag rondom de betekenis van de hersenkraker.
3. Woensdag: **Spreekwoord/straattaal** – een figuurlijke uitspraak of een veel gebruikte uitdrukking onder jongeren.
4. Donderdag: **I-challenge** – een persoonlijke opdracht in relatie met het onderwerp van de Weekbreker.
5. Vrijdag: **Aanpakker** – een verdiepende opdracht of een presentatie als afsluiter van de Weekbreker.

De chronologische volgorde van de tweede, derde en vierde opdracht is voorbeeldmatig en biedt houvast bij het uitvoeren van het programma. De beschreven opdrachten zijn handreikingen voor hoe je als leerkracht kunt sturen en meebewegen om kinderen, binnen hun zoektocht naar informatie, richting en ruimte te geven. Het is aan de leerkracht om het programma zo vorm te geven dat het goed aansluit bij het overige onderwijsaanbod. Als je wilt dat kinderen meer opsteken van wereldoriëntatie én van taal kun je het beste bij het begin beginnen. Met een dagelijks terugkerende routine doe je een beroep op de nieuwsgierigheid en de behoefte aan ontwikkeling en communicatie van kinderen. Op basis van hun inbreng, kun je de Gouden Weekbrekers uitbreiden met lessen, leerkrachtgeleide activiteiten, opdrachten en/of creatieve verwerkingsvormen. De bijpassende bronnen en lessen zijn terug te vinden op de Wereldoriëntatie-Biebbox, de digitale bibliotheek voor onderzoekend en ontwerpend leren. Om die reden zijn, in deze handleiding, bij elke Weekbreker het betreffende Wereldoriëntatie domein en de leerdoelen benoemd. Dezelfde indeling is ook binnen de Wereldoriëntatie-Biebbox aangehouden.

De Wereldoriëntatie-Biebbox

De nummers en de titels van de Wereldoriëntatie Biebbox-tegels komen overeen met de kerndoelnummers en de bijbehorende leerdoelen van de Weekbrekers. De onderwerpen sluiten aan bij de SLO-publicatie 'Tussendoelen & Leerlijnen bij kerndoelen' (TULE). De titels van de informatieboxen op de verschillende Biebbox pagina's geven in de middenbouw het type bronnenmateriaal aan. Voor de bovenbouw is de indeling op basis van belangrijke sleutelwoorden vormgegeven.

Instructiefilmpje

Tips & ideeën voor variatie

Als leerkracht kies je zelf een routine en vorm voor het uitzetten van een raadsel. Je kunt ervoor kiezen om, met gebruik van het Weekbrekers digibordpakket, elke dag klassikaal een raadsel aan te bieden. Vraag de kinderen om de eerste hersenkraker over te schrijven in hun schrift zodat ze er in de loop van de week over na kunnen denken. Een tweede optie is om de hersenkraker mee naar huis te geven, zodat ze er thuis over kunnen nadenken. Het overschrijven van het bord en het opschrijven van gedachten of gevonden informatie behoren tot de belangrijkste taalcompetenties (Bron: SLO kerndoelen Nederlands). Hieronder een aantal tips om te variëren:

Het taalonderwijs is erop gericht dat kinderen competentere taalgebruikers worden aan de hand van:

- **Kopiëren:** zo letterlijk mogelijk een handeling nadoen (bv. overschrijven van het bord)
- **Beschrijven:** op eigen wijze (in eigen woorden) toepassen van een vaardigheid (bv. verslag uitbrengen, informatie geven of vragen)
- **Structureren:** op eigen manier ordening aanbrengen
- **Beoordelen:** reflectie op mogelijkheden, evalueren

Bron: SLO kerndoelen Nederlands (karakteristiek)

- De kinderen werken individueel, in tweetallen of in een coöperatief groepje in het geheim aan het Weekbrekersprogramma. Maak duidelijke afspraken over geheimhouding en leg uit hoe ze zelfstandig, met gebruik van de Wereldoriëntatie-Biebbox, naar bijpassende informatie kunnen zoeken. Welke teksten, filmpjes of werkbladen sluiten goed aan bij het onderwerp van de Weekbreker? Wat zouden ze aan de klas kunnen vertellen vóór of nadat het onderwerp geraden is? Misschien kunnen ze samen met gebruik van een bron die ze op de Biebbox hebben gevonden, een weetje voor op de themamuur?
- Zet de Weekbrekers op het bord als klaar-werk of keuzetaak. Leerlingen uit groep 4-5 kunnen zelfstandig aan de slag met de quizvraag, het spreekwoord, de I-challenge en de

Aanpakker. Ook voor groep 3, die de prikkelende vragen en verwerking klassikaal doet, kun je zelfstandige opdrachten aanbieden. Selecteer bijvoorbeeld via het zoekvenster van de Biebbox, op basis van de bijbehorende kerndoelen, een prentenboek, woordkaarten, een opdracht, een werkblad of een stempelboekje rondom hetzelfde onderwerp.

- Mocht je de ruimte hebben om de kunstzinnige vakken in samenhang met wereldoriëntatie aan te bieden, selecteer dan via het selectiemenu van de Biebbox de bronnensoorten 'creatief, drama en muziek'. Vind je dit aanbod te beperkt, vraag dan (tijdelijk) bij ons de uitbreidingsmodule van de kunstzinnige vakken aan.

ANTWOORDEN

Gouden Weekbreker 1

Het onderwerp is 'Verschillend' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleven, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Hoewel iedereen in de klas zijn eigen hobby, kleding en kapsel heeft, maakt dit elke persoon uniek en niet hetzelfde als de anderen.

Antwoord: Verschillen

Dinsdag: Quiz

Een hobby is iets wat je graag doet in je vrije tijd. Soms is die hobby ook een sport die je leuk vindt om te doen. Welke van de onderstaande hobby's is geen sport?

- A. Zwemmen
- B. Paardrijden
- C. Teken
- D. Schaken

Antwoord: C

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Het spreekwoord 'Uit de toon vallen,' betekent anders zijn dan anderen. Maar wat is de overeenkomst tussen een vallende toon en anders zijn?

Donderdag: I-challenge

Meestal kun je wel zien of merken dat iemand bij een bepaalde familie hoort. Dat komt doordat ouders eigenschappen doorgeven aan hun kinderen, ook als ze geadopteerd zijn. Op welke manier ben jij anders dan je ouders?

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. We _____ allemaal van elkaar. Ga samen met klasgenootjes op zoek naar die van jullie en waarin jullie hetzelfde zijn.

Gouden weekbreker 2

Het onderwerp is 'Gewoonte' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleven, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Iedereen doet bepaalde dingen altijd op dezelfde manier, zoals je tanden poetsen, brood smeren of de manier waarop je je schoenen aantrekt.

Antwoord: Gewoonte

Dinsdag: Quiz

Welke woorden betekenen hetzelfde als traditie?

- A. Manieren en overeenkomsten
- B. Manieren en gebruiken
- C. Rituelen en vergaderen
- D. Ondernemen en verwennen

Antwoord: B

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Met het spreekwoord 'Buig de boom als hij jong is,' bedoelen we dat het makkelijk is om goede dingen te leren als je nog jong bent. Welke goede gewoonte oefen jij al?

Donderdag: I-challenge

'Hang je jas eens op aan de kapstok,' is iets wat je vast vaak hoort in een gezin met jonge kinderen. Op welk vergeetachtig gedrag word jij thuis vaak aangesproken?

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. Welke _____ heb jij? En welke zou je jezelf nog graag willen aanleren?

Gouden weekbreker 3

Het onderwerp is 'Gelijk' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 36 Organisatie van de samenleving
- M&S 37 Samenleven, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Twee vrienden beginnen op hetzelfde moment aan een race en eindigen naast elkaar.

Antwoord: Gelijk

Dinsdag: Quiz

Hoe noemen we het als veel mensen dezelfde soort kleding dragen?

- A. Normaal
- B. Mode
- C. Bijzonder
- D. Feest

Antwoord: B

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Het spreekwoord 'Een gewaarschuwd mens telt voor twee,' betekent dat je beter voorbereid bent als iemand je van tevoren heeft gewaarschuwd voor iets gevaarlijks. Vertel aan je schoudermaatje wanneer jij een waarschuwing kreeg en hoe die je heeft geholpen

Donderdag: I-challenge

Denk aan een moment waarop jij en je vriend(in) precies hetzelfde deden of hadden. Schrijf of teken hierover en vertel waarom dat moment speciaal was voor jullie allebei.

Vrijdag: Aanpakker

Ga met je tafelgroepje op zoek naar voorwerpen, materialen of kledingstukken die op elkaar lijken. Welk tafelgroepje vindt de meeste _____ enissen?

Gouden weekbreker 4

Het onderwerp is 'Eenzaam' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleven, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Als je je alleen voelt en niemand hebt om mee te spelen.

Antwoord: Eenzaam

Dinsdag: Quiz

Een huisdier kan zorgen voor veel gezelligheid in huis. Welke van deze huisdieren kennen we allemaal?

- A. Maddy
- B. Pippa
- C. Dikkie Dik
- D. Juf Roos

Antwoord: C

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Als iemand zegt 'Ik heb het rijk alleen,' betekent dit dat die persoon alleen thuis is en alle ruimte voor zichzelf heeft. Teken jezelf zoals je eruit zou zien als jij het rijk alleen had.

Donderdag: I-challenge

Schrijf in je schrift een dagboekverslag over een moment waarop je alleen was. Beschrijf wat je op dat moment deed, hoe je je voelde, en wat je deed om je prettig te voelen.

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. Wat kun je doen als je merkt dat iemand zich zo voelt?

Gouden weekbreker 5

Het onderwerp is 'Reageren' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleven, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Dit doe je door antwoord te geven als iemand je iets vraagt, of op een andere manier te laten merken dat je de ander hebt gehoord.

Antwoord: Reageren

Dinsdag: Quiz

Wat is de beste manier om een ruzie op te lossen?

- A. Niets meer zeggen
- B. Harder praten omdat de ander niet naar je luistert
- C. Even weglopen en het later met elkaar uitpraten
- D. Een volwassene vragen om hulp bij het oplossen

Antwoord: C en D

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

Een oud spreekwoord is 'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'. Wat zou dit betekenen? Vertel aan elkaar hoe hier thuis mee omgegaan wordt.

Donderdag: I-challenge

Denk aan een moment waarop iemand iets pijnlijks tegen jou zei of iets deed wat je niet leuk vond. Vertel dit aan je beste vriend(in). Voelde je je beter nadat je het had verteld? Kreeg je tips over wat je beter had kunnen doen?

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. Wist je dat de manier waarop je dit doet bepaalt hoe je je voelt? Dat klinkt misschien lastig. Ga naar biebbox.meloo.nl en typ in de zoekbalk 'Minder boos'. Bekijk alle manieren die je kunt kiezen en kies er één die het beste bij jou past.

Gouden weekbreker 6

Het onderwerp is 'Respect' en heeft betrekking op de volgende kerndoelen:

- M&S 34 Sociaal emotionele ontwikkeling
- M&S 37 Samenleving, waarden en normen

Maandag: Hersenkraker

Dit laten we zien als we goed naar elkaar luisteren en vriendelijk tegen elkaar blijven, zelfs als we het niet met elkaar eens zijn en andere ideeën hebben.

Antwoord: Respect

Dinsdag: Quiz

Welk insect op stoeptegels leert ons hoe we netjes met elkaar om kunnen gaan?

- A. Mier
- B. Spin
- C. Vlinder
- D. Lieveheersbeestje

Antwoord: D

Woensdag: Spreekwoord/straattaal

'Iemand in zijn waarde laten,' is een bekend spreekwoord. Kun jij hetzelfde op een andere manier zeggen?

Donderdag: I-challenge

Maak je eigen 'Recept voor een gezellige klas'. Als je ideeën nodig hebt, kun je op biebbox.meloo.nl een voorbeeld bekijken. Typ hiervoor het woord 'recept' in de zoekbalk van de Biebbbox.

Vrijdag: Aanpakker

Het antwoord is _____. Juf/meester legt graag uit wat dit betekent. Het zou fantastisch zijn als iedereen dit in de klas laat zien. Bespreek met elkaar hoe jullie een gezamenlijk werkstuk kunnen maken dat jullie hier het hele jaar aan herinnert.